

ROMÁN KÖNYVKIÁLLÍTÁS

A román könyvnyomtatás több mint négyszáz éves múltra tekint vissza. Büszke régiségére, de még inkább büszke az utóbbi évtizedben elért rohamos fejlődésére. A bukaresti Scinteia-palota — e hatalmas, modern könyv- és újsággár — fényűző berendezését, pompás technikai felszerelését bármely ország megirigyelheti, akárcsak azokat a számadatokat, amelyek a román könyvkiadás gyors növekedését mutatják. 1955 és 1959 között, fél évtized alatt több mint huszonhétezer könyv jelent meg Romániában, közel kétszáz millió példányban. A szépirodalmi művek átlagos példányszáma tizenhárom és fél ezer. Az idegen nyelvből lefordított munkák mennyisége tekintetében — az UNESCO legfrissebb statisztikája szerint — Románia a nyolcadik helyen áll a világ országai között.

A román könyvkiadás elismerésre méltó eredményeiből adott ízelítőt a Budapesten első ízben megrendezett román könyvkiállítás, mely több mint egy tucat kiadvállalat válogatott termékeit mutatta be.

A politikai könyvek nagy példányszámukkal vonták magukra a figyelmet. Lenin műveit 1944-től máig több mint ötmillió példányban adták ki. Marx és Engels munkáinak lefordításában előbbre tartanak, mint mi: Romániában már a sorozat kilencedik kötete is megjelent (nálunk még csak az első négy).

A szépirodalmi művek sokféleségéből kiemelkednek a klasszikus román írók — Eminescu, Creangă, Alexandrescu, Filimon, Caragiale stb. — gyűjteményes kiadásai. Legtöbbjük bőséges válogatásban magyar nyelven is hozzáférhető. A jelenlegi román irodalom legismertebb képviselőinek munkái többféle kiadásban is megjelennek: olcsó füzetekben és a klasszikusokéra emlékeztető vastag kötetekben, melyek rendszerint a szerző arcképét is tartalmazzák. A világirodalom nagyjai közül Gorkij vezet olvasottság tekintetében: művei több mint egymillió példányban jelentek meg románul. A külföldi klasszikusok sorozatos kiadásában Homérosz, Voltaire, Lessing, Hugo, Lu Hszin stb. mellett *A falu jegyzője*, *Az egri csillagok* és Móricz Zsigmond válogatott művei is helyet kaptak. A kiállítás egyik másik darabja — például a Nibelung-éneknek, vagy Herzen emlékiratainak teljes fordítása — a magyar könyvkiadás törlesztendő adósságaira figyelmeztet. A román könyvkiadók igyekeznek

elkerülni az egyoldalúságot: a nagy realistákon kívüli a romantika és más irányzatok képviselőit is bemutatják. (William Blake versei például népszerű, olcsó füzetben jelentek meg.) Számos költő foglalkozik a mi klasszikusaink tolmácsolásával: Jebeleanu Arany kötet Ady-versnek, Grănescu pedig Arany János főbb műveinek lefordítására vállalkozott.

A görög-római ókor iránt élénk érdeklődés tapasztalható Romániában. Lefordították Plutarchosz, Livius, Suetonius történelmi munkáit, a tudósok feldolgozzák a római császárság dáciai uralmának archeológiai leleteit. Traianus emlékművéről különösen szép tudományos munkát láthattunk a kiállításon. A szaktudományok minden ágában sok érdekes látivaló akadt. Orvosi, technikai tankönyvek, hatalmas szótárak, tanulmánygyűjtemény a román filozófia történetéről és török paleográfiai kiadvány, Darwin-fordítás és gazdaságstatisztikai művek, ellenponttani kézikönyv és mezőgazdasági szakmunkák, nagy változatosságban. Bartókról három könyvet is kiállítottak.

A romániai könyvek külseje, címlapjai, illusztrációi a mieinkkel összehasonlítva kissé konzervatívnak tűnnek (az ifjúsági és gyermekkönyvek is). A művészeti kiadványok színvonala azonban elismerésre méltó. Szép albumok mutatják be a klasszikus román festők — Aman, Grigorescu, Luchian — alkotásait és a voroneti templom híres XV—XVI. századi freskóit. Különös figyelmet érdemel a romániai múzeumok legértékesebb festészeti kincseit — a világhírű Grecókat, Memlingeket, Rembrandtokat — csupa színes reprodukcióban bemutató gyűjteménye. (Hasonló album a lengyeleknél is készül, nálunk még nem.) Igen szépek a romániai népművészeti könyvek, köztük az erdélyi magyar népviseletekkel foglalkozó kiadványok is. Gondos faksimile-kiadásban tették közzé a nemrég fölfedezett Marosvásárhelyi Sorokat, az egyik legrégebbi — időrendben ötödik — magyar nyelvemléket.

A kiállítás képet ad a nem román nyelvű könyvkiadásról is. Romániában minden tizedik könyv valamelyik nemzetiség nyelvén jelenik meg. A magyar lakosság igényeinek kielégítését megkönnyíti a két ország közös könyvkiadási egyezménye, melynek keretében tíz év alatt több mint kétezer magyar könyv jutott el Romániába, hárommillió példányban.